

آیین دادرسی مدنی

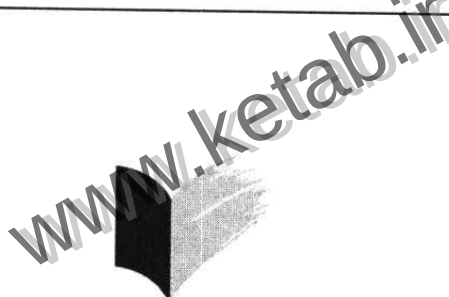
جلد سوم

www.ketab.ir

دکتر رسول ملکوتی

عضو هیأت علمی دانشگاه

سرشناسه	: ملکوتی، رسول، ۱۳۶۵-
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: آیین دادرسی مدنی / رسول ملکوتی.
مشخصات نشر	: تهران: خرسندی، ۱۳۹۹-
مشخصات ظاهری	: ۲۱۸ ص.
شابک	: 978-622-6845-09-0 ج. ۱؛ 978-622-224151-3 ج. ۳
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا	
یادداشت	: پشت جلد به انگلیسی: Rasool Malakooti. Civil procedure.
یادداشت	: ج. ۳ (چاپ اول: ۱۳۹۹) (فیبا).
یادداشت	: ناشر جلد سوم انتشارات خرسندی است.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: آیین دادرسی مدنی -- ایران
موضوع	: Civil procedur--Iran
موضوع	: حقوق مدنی -- ایران
موضوع	: Civil rights--Iran
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۹ / ۷۱۹ / ۱۷۱ KMH
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۹۱۲۹۳۸

انتشارات خرسندی

خیابان نلسون ماندلا (جردن)، ضلع شمال غربی چهارراه جهان کودک، پلاک ۶۶ طبقه اول، واحد ۳

تلفن: ۸۸۶۶۳۷۶۲-۸۸۶۶۵۳۰۷

مرکز پخش و توزیع: خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، خیابان لبافی نژاد، نرسیده به خیابان دانشگاه،

پلاک ۴۷۱، واحد زیرزمین - تلفن: ۵-۶۶۹۷۱۰۳۴ - ۶۶۴۸۴۸۵۸-۶۶۴۹۰۵۸۴

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

آیین دادرسی مدنی (جلد سوم)

دکتر رسول ملکوتی

چاپ اول: ۱۳۹۹ - شمارگان: ۲۰۰ جلد - قیمت: ۵۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۴۱۵۱-۳ ISBN: 978-622-224151-3

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۲۳
مبحث اول: اعتراض به رای	۲۵
گفتار اول: قالب‌های اعتراض به آراء	۲۵
گفتار دوم: اعتراض به رای در مرجع صادر کننده	۲۶
مبحث دوم: واخواهی	۲۶
گفتار اول: حکم غیابی	۲۷
۱- به خواننده ابلاغ واقعی صورت نگرفته باشد	۲۷
۲- خواننده در هیچ یک از مقاطع دادرسی دخالت نکرده باشد	۲۸
گفتار دوم: تجزیه حکم از نظر حضوری یا غیابی بودن	۲۸
گفتار سوم: اجرای حکم غیابی	۲۹
مبحث سوم: ترتیبات و تشریفات واخواهی	۳۰
گفتار اول: تقدیم دادخواست	۳۰
گفتار دوم: عذر موجه	۳۱
۱- مرضی که مانع حرکت باشد	۳۱
۲- فوت یکی از والدین یا همسر یا اولاد	۳۲
۳- حوادث قهریه از قبیل سیل، زلزله و حریق که بر اثر آن تقدیم دادخواست واخواهی در مهلت مقرر ممکن نباشد	۳۲
۴- توقیف یا حبس به نحوی که نتوان در مهلت مقرر دادخواست واخواهی تقدیم کرد	۳۲
گفتار سوم: رسیدگی به واخواهی	۳۳
گفتار چهارم: صدور رای	۳۴
۱- حکم قابل تجزیه است	۳۴
۲- حکم غیر قابل تجزیه است	۳۴
مبحث چهارم: اعاده دادرسی	۳۵
گفتار اول: تفاوت واخواهی و اعاده دادرسی	۳۵
گفتار دوم: موجبات اعاده دادرسی	۳۶

- ۳۶- موضوع حکم مورد ادعای خواهان نبوده باشد.....
- ۳۷- صدور حکم به میزان بیشتر از خواسته.....
- ۳۷- وجود تضاد در مفاد یک حکم.....
- ۳۸- وجود تضاد در مفاد دو حکم.....
- ۳۹- بکاربردن حيله يا تغلب موثر در جریان دادرسی.....
- ۴۰- اثبات موخر جعلیت سند مستند دعوا.....
- ۴۱- کشف موخر اسناد و مدارک دال بر حقانیت محکوم علیه.....
- ۴۳- گفتار سوم: انواع اعاده دادرسی.....
- ۴۳- ۱- اعاده دادرسی اصلی.....
- ۴۳- ۲- اعاده دادرسی طاری.....
- ۴۴- گفتار چهارم: تفاوت اعاده‌ی دادرسی اصلی و طاری.....
- ۴۴- مبحث پنجم: ترتیبات و تشریفات اعاده دادرسی.....
- ۴۴- گفتار اول: مهلت اعمال حق اعاده‌ی دادرسی.....
- ۴۵- ۱- اعاده‌ی دادرسی به سبب مغایر بودن دو حکم.....
- ۴۵- ۲- اعاده‌ی دادرسی به سبب بکارگیری حيله و تغلب موثر.....
- ۴۶- ۳- اعاده‌ی دادرسی به سبب کشف مدارک جدید.....
- ۴۷- گفتار دوم: تحقق اعاده‌ی دادرسی.....
- ۴۸- ۱- اعاده‌ی دادرسی اصلی.....
- ۴۸- ۲- اعاده‌ی دادرسی طاری.....
- ۴۹- گفتار سوم: شرایط دادخواست اعاده‌ی دادرسی.....
- ۵۰- گفتار چهارم: رسیدگی به اعاده‌ی دادرسی.....
- ۵۰- ۱- مقطع قبول یا رد دادخواست اعاده‌ی دادرسی.....
- ۵۱- ۲- اثر قرار قبولی دادخواست اعاده دادرسی.....
- ۵۱- گفتار پنجم: نحوه توقف اجرای حکم.....
- ۵۲- ۱- حکم مالی.....
- ۵۳- گفتار ششم: رسیدگی ماهوی به دادخواست اعاده‌ی دادرسی.....
- ۵۴- گفتار هفتم: جلب و ورود ثالث در اعاده‌ی دادرسی.....
- ۵۵- مبحث ششم: اعتراض شخص ثالث.....
- ۵۵- گفتار اول: مفهوم اعتراض شخص ثالث.....

فهرست مطالب ❖ ۹

گفتار دوم: تفاوت و شباهت اعتراض ثالث با واخواهی و اعاده‌ی دادرسی	۵۶
گفتار سوم: شرایط تحقق حق اعتراض ثالث	۵۶
۱- شخص معترض در هیچ مرحله‌ای از دادرسی به‌عنوان اصحاب دعوا دخالت نداشته باشد	۵۶
۲- رای به حقوق شخص ثالث لطمه وارد نماید	۵۷
۳- رای قطعی باشد	۵۸
گفتار چهارم: انواع اعتراض شخص ثالث	۵۹
۱- دعوای اعتراض شخص ثالث اصلی	۵۹
۲- دعوای اعتراض شخص ثالث طاری	۶۰
گفتار پنجم: اعتراض شخص ثالث به رای داوری	۶۰
مبحث هفتم: ترتیبات و تشریفات اعتراض شخص ثالث	۶۰
گفتار اول: تحقق اعتراض شخص ثالث	۶۰
گفتار دوم: طرفین اعتراض شخص ثالث	۶۱
گفتار سوم: مهلت اعتراض شخص ثالث	۶۲
۱- اعتراض شخص ثالث قبل از اجرای کامل حکم	۶۲
۲- اعتراض شخص ثالث بعد از اجرای کامل حکم	۶۲
گفتار چهارم: آثار حقوقی اعتراض شخص ثالث	۶۳
۱- جبران زیان ناشی از اجرای حکم ممکن نباشد	۶۴
۲- تقاضای معترض ثالث	۶۴
۳- اخذ تأمین مناسب از معترض ثالث	۶۴
۴- صدور قرار تأخیر اجرای حکم	۶۵
گفتار پنجم: رسیدگی به اعتراض شخص ثالث	۶۵
۱- رسیدگی به اعتراض ثالث اصلی	۶۵
۲- رسیدگی به اعتراض ثالث طاری	۶۶
۱-۲- دادگاه نتیجه‌ی دعوای اعتراض شخص ثالث را مؤثر در رسیدگی خود تشخیص نمی‌دهد ...	۶۶
۲-۲- دادگاه نتیجه‌ی دعوای اعتراض شخص ثالث را مؤثر در رسیدگی خود تشخیص می‌دهد	۶۶
مبحث هشتم: اعتراض ثالث اجرایی	۶۷
گفتار اول: مفهوم اعتراض ثالث اجرایی	۶۷
گفتار دوم: ارکان اعتراض ثالث اجرایی	۶۸
۱- رای صادره به مرحله‌ی اجرا رسیده باشد	۶۸

- ۶۸ ۲- در نتیجه اجرای اجرائی توقیف شده باشد
- ۶۹ ۳- شخص ثالث نسبت به آن مال ادعای حق داشته باشد
- ۶۹ گفتار سوم: ترتیبات و تشریفات اعتراض ثالث اجرایی
- ۶۹ ۱- ادعای شخص ثالث مستند به سند رسمی یا حکم قضایی مقدم بر تاریخ توقیف است
- ۶۹ ۲- ادعای شخص ثالث مستند به اسناد رسمی موخر یا اسناد عادی اعم از موخر یا مقدم بر تاریخ توقیف است
- ۷۰ ۱-۲- مال مزبور منقول باشد
- ۷۱ ۲-۲- تامین مناسب از معترض اخذ شود
- ۷۱ گفتار چهارم: تشریفات رسیدگی به اعتراض ثالث اجرایی
- ۷۱ بحث نهم: تجدیدنظر خواهی
- ۷۲ گفتار اول: هدف تجدیدنظر خواهی
- ۷۲ گفتار دوم: آراء قابل تجدیدنظر خواهی
- ۷۳ ۱- کلیه احکام صادره در دعاوی غیر مالی
- ۷۴ ۲- کلیه قرارهای قاطع در دعاوی غیر مالی
- ۷۴ ۱-۲- عدم اهلیت بدوی خواننده
- ۷۴ ۲-۲- زوال اهلیت خواهان و خوانده در جریان دادرسی
- ۷۴ ۳- کلیه احکام صادره در دعاوی مالی که خواسته یا بهای خواسته آن بیش از ۲۰۰ میلیون ریال باشد
- ۷۵ ۴- کلیه قرارهای قاطع صادره در دعاوی مالی که بهای خواسته آن بیش از ۲۰ میلیون تومان باشد
- ۷۵ ۵- کلیه احکام راجع به خواسته های فرعی دعا در صورتی که خواسته اصلی قابل تجدیدنظر باشد
- ۷۶ گفتار سوم: جهات تجدیدنظر خواهی
- ۷۷ ۱- عدم اعتبار مستندات دادگاه
- ۷۷ ۲- فقدان شرایط قانونی شهادت شهود
- ۷۷ ۱-۲- فقدان شرایط قانونی مربوط به شهود
- ۷۷ ۲-۲- فقدان شرایط قانونی استناد به شهادت
- ۷۸ ۳- عدم توجه قاضی به دلایل ابرازی
- ۷۸ ۴- عدم صلاحیت قاضی
- ۷۸ ۱-۴- ادعای عدم صلاحیت عمومی
- ۷۸ ۲-۴- ادعای وجود مصادیق رد دادرس

فهرست مطالب ❖ ۱۱

۵- عدم صلاحیت دادگاه صادر کننده رای	۷۹
۶- مخالفت رای با شرع یا موازین قانونی	۷۹
گفتار پنجم: آثار حقوقی تجدیدنظرخواهی	۷۹
۱- عدم اجرای رای تجدیدنظر خواسته	۸۰
۲- رسیدگی از نو	۸۰
۳- عدم قبول ادعای جدید	۸۱
۱-۳- طرح دعوای ورود و جلب ثالث	۸۱
۲-۳- معادل سازی محکوم به از عین به قیمت و بالعکس	۸۲
۳-۳- خواسته های ساری	۸۳
۴-۳- خواسته های فرعی	۸۳
۵-۳- تغییر عنوان خواسته از اجرت المثل به اجرت المسمی و بالعکس	۸۴
مبحث دهم: تریبات و تشریفات تجدیدنظرخواهی	۸۵
گفتار اول: تقدیم دادخواست	۸۵
گفتار دوم: مهلت تجدیدنظرخواهی	۸۶
۱- رد دادخواست تجدیدنظر	۸۶
۲- قبول دادخواست تجدیدنظر	۸۶
گفتار سوم: مهلت تجدیدنظرخواهی در حالت دخالت نماینده	۸۷
۱- نمایندگی از نوع ولایت، وصایت و قیمومت	۸۷
۲- نمایندگی از نوع وکالت	۸۷
۳- نمایندگی شخص حقوقی	۸۷
گفتار چهارم: بررسی دادخواست تجدیدنظر در دادگاه بدوی	۸۸
۱- دادخواست دارای ایراد است	۸۸
۲- دادخواست کامل است	۸۹
گفتار پنجم: رسیدگی در مرحله تجدیدنظر	۸۹
۱- شعبه تجدیدنظر دادخواست بدوی یا تجدیدنظر را دارای نقص شکلی تشخیص می دهد	۸۹
۱-۱- نقص دادخواست بدوی	۹۰
۱-۲- نقص دادخواست تجدیدنظر	۹۱
۲- شعبه تجدیدنظر دادخواست را از نظر شکلی کامل تشخیص می دهد	۹۲
۱-۲- تشکیل جلسه ی رسیدگی لازم می داند	۹۲

- ۹۲ ۲-۲- تشکیل جلسه‌ی رسیدگی لازم نمی‌داند.
- ۹۳ گفتار ششم: حدود رسیدگی در مرحله‌ی تجدیدنظر
- ۹۳ گفتار هفتم: صدور رای
- ۹۴ ۱- رای تجدیدنظرخواسته، قرار است
- ۹۴ ۱-۱- تایید قرار
- ۹۴ ۱-۲- نقض قرار
- ۹۵ ۲- رای تجدیدنظرخواسته حکم است
- ۹۶ مبحث یازدهم: فرجام خواهی
- ۹۶ گفتار اول: تفاوت فرجام و تجدیدنظرخواهی
- ۹۶ ۱- تفاوت در نحوه رسیدگی
- ۹۶ ۲- تفاوت در مرجع رسیدگی
- ۹۷ ۳- تفاوت در نتیجه‌ی رسیدگی
- ۹۷ گفتار دوم: آراء قابل فرجام
- ۹۷ گفتار سوم: آراء صادره از دادگاه بدوی
- ۹۷ گفتار چهارم: آراء مالی صادره از دادگاه بدوی
- ۹۸ ۱- حکم
- ۹۸ الف- احکام با بهای بیش از حد معین
- ۹۸ ج- ثلث
- ۹۹ د- حبس
- ۹۹ ۲- قرار
- ۱۰۰ گفتار پنجم: آراء غیرمالی صادره از دادگاه بدوی
- ۱۰۰ ۱- اصل نکاح
- ۱۰۰ ۲- فسخ نکاح، طلاق و نسب
- ۱۰۰ ۳- حجر
- ۱۰۱ ۴- تولیت
- ۱۰۱ گفتار ششم: آراء صادره از مرجع تجدیدنظر
- ۱۰۱ ۱- آراء مالی صادره از دادگاه تجدیدنظر
- ۱۰۱ ۲- آراء غیرمالی صادره از دادگاه تجدیدنظر
- ۱۰۲ گفتار هفتم: احکام غیرقابل فرجام خواهی

مقدمه

در ادامه مجلد دوم و سوم، در این کتاب مباحث راجع به طرق اعتراض به آراء، داوری، دعاوی تصرف، خسارات دادرسی و اعسار مورد بررسی قرار گرفته است. اگر چه در بسیاری از نوشته‌های آیین دادرسی مدنی همه یا برخی از این مباحث از نظر موضع بیان، در مجلد اول یا دوم مورد بحث قرار گرفته، اما بیان به شیوه‌ی این کتاب اگر چه خرق روش مرسوم اما هدفمند است. بحث در خصوص طرق اعتراض به رای، مستلزم آشنایی با روند کامل دادرسی از آغاز تا صدور رای همراه با انواع طواری عارض بر آن می‌باشد، که در دو مجلد قبلی بیان شد.

همچنین لازمه‌ی سخن گفتن از داوری به عنوان دادرسی خصوصی، فراغت از مباحث مربوط به دادرسی قضایی می‌باشد که سعی در رعایت این ترتیب شده است. درک دعاوی تصرف و علت ذکر آن در قانون آیین دادرسی مدنی خصوصاً برای دانشجوی مقطع کارشناسی مستلزم ذکر قواعد کامل دادرسی و روشن شدن قلمرو میان ثبوت و اثبات است، که به نظر نگارنده ذکر آن در مجلد سوم بجا می‌باشد. امید که حاصل تلاش، مورد استفاده دانشجویان و عنایت خداوند متعال قرار گیرد.

رسول ملکوتی^۱